

zaterdag 24 mei 2008 door webred

Er zijn geen morele gronden om het houden van nertsen te verbieden

Op de koe na ken ik geen vee dat zo ruim leeft als de Nederlandse nerts. Niet dat nertsen vrij zijn, maar ze lijden minder onder het euvel van de intensieve veehouderij. Geen krappe kooien of benauwde stallen, geen moorddadige pikorde of afgeknipte snavels, geen onverdoofd castreren, geen martelgang in vrachtauto's naar slachterijen waar de dieren op zijn van de zenuwen omdat ze de dood al op kilometers afstand hebben geroken.

Terwijl ik met nertsenverzorger Jan de Ronde en belangenbehartiger Wim Verhagen langs de ruim geventileerde kooien van het proefcentrum en modelboerderij in Ederveen ga, komen sommige diertjes nieuwsgierig snuffelend naar buiten. De meeste moeders blijven in hun nest met de piepende pups die ze afgelopen maand hebben gekregen. Een heeft in de bek een blinde pup uit het nest gedragen, zodat die alvast kan wennen aan buiten, traag en machteloos rondroerend met de pootjes.

Varkens en kippen zijn dicht op elkaar geperst, maar de nerts kan via een gat in de volgende kooi zijn familie bezoeken of luieren op een treeplankje hoog in de kooi. De kooien in Ederveen hebben de voorgeschreven maten en wie zich daar niet aan houdt wordt zwaar beboet door de inspectie. Omdat er slechts 200 nertsboeren zijn, durfden de politici hen harder aan te pakken dan de duizenden varkens- of kippenboeren. Met gunstige gevolgen voor de nerts. Die heeft vijf keer meer ruimte gekregen dan de kip. Na een maand of zeven worden de diertjes die niet worden doorgefokt op het bedrijf in een grote doos met koolmonoxide gedood. Binnen vijftien seconden slapen ze in.

De beelden van actiegroepen tegen bont op internet zijn meestal verouderd of komen uit het buitenland, waar minder regels zijn en waar ze slechter worden verzorgd. Van het ongedurig heen en weer bewegen, dat altijd op tv of internet is te zien, valt in Ederveen niets te merken. Volgens Verhagen zoekt een cameraman altijd net zolang tot hij een zenuwachtig bewegende nerts heeft gevonden. Die komt dan in beeld. De landbouwuniversiteit van Wageningen geeft adviezen om het gerief te verbeteren en de sterfte onder pups te verminderen. Maar in dat zelfde rapport krijgen houders van kippen, koeien, varkens en paarden ook veel kritiek.

Net nu de paar honderd nertshouders miljoenen euro's extra hebben gestoken in betere behuizingen wil een meerderheid van de Kamer er alsnog een einde aan maken. Het argument is nu niet dat de nerts geen prettig leven heeft, maar dat hij niet wordt opgegeten. De nerts levert bont en dat wordt gedragen door de vijand van het volk, de kapitalist. Dat is 'geen redelijk doel', vindt Harm Waalkens van de PvdA, die als veehouder beter zou moeten weten. De SP nam het initiatief tot het verbod en andere partijen volgden. Het past in de

politieke trend om te willen verbieden wat niet de eigen voorkeur heeft. Alleen het CDA en de VVD durven het op te nemen voor de nertsfokkerij.

Wie niet het welzijn van het dier als uitgangspunt neemt maar het doel waarmee het wordt gehouden, belandt in een ethisch moeras. Wat doet een reptiel in een kooi? Is decoratie wel een redelijk doel voor een goudvis of een schooltje guppen? Heeft een hond nut? De Kamer overweegt geen hengilverbod. Het zijn ook geen 200, maar anderhalf miljoen Nederlanders die graag een haak door de lip van de vis slaan. Mogen Nederlanders zomaar voor hun genoeg op de ruggen van de 200.000 paarden gaan zitten? En hoeveel gram vlees is 'redelijk'? Is recreatief eten moreel verantwoord? Mag je kippen doden om de vleugeltjes te serveren op een verjaardagspartijtje, terwijl de gasten hun dagelijkse kotelet allang achter de kiezen hebben? Kwesties die de Kamer niet durft te behandelen omdat daar de belangen van miljoenen Nederlanders mee zijn gemoeid. Acht jaar geleden waarschuwde het Rathenau instituut al voor deze dilemma's. Geen politicus die ze aandurft.

Een verbod op iets wat weinig Nederlanders dragen, is gemakkelijker. De klassieke bontjas vindt weinig aftrek meer. Een paar elfstedentochten zouden misschien helpen. Maar er zijn allerlei bontvarianten die soms niet meteen zichtbaar in vele kleuren in kleding wordt verwerkt. Bont is tegelijk warm en luchtig.

De nertsenhoudery toont de dynamiek van de Nederlandse landbouw, die steeds op zoek is naar nieuwe mogelijkheden. De vakkennis en welzijnsnormen worden snel onder jonge boeren verspreid. De nertsen eten slachtafval van vis en kip dat anders zou worden verbrand. Met drie miljoen nertsen is Nederland nu de op twee na grootste exporteur ter wereld. Als de nerts in Nederland wordt verboden, springen andere landen met slechter welzijnsnormen in het gat. In Griekenland worden nu met Europese subsidie nertsenhoudery gebouwd.

De fokvereniging NFE heeft het voortouw genomen met de bestrijding van onaangename activisten die al sinds de jaren tachtig actief zijn. Niet Volkert van der G., de moordenaar van Pim Fortuyn, procedeerde tegen nertsboeren. De dierenbevrijders zijn geen dierenvrienden, want ze openen kooien en jagen de nertsen het terrein af. De meeste diertjes blijven in de buurt van de kooi om te wachten op voer. Veel andere verhongeren of worden doodgeslagen door mensen uit de buurt die hun huisdieren willen beschermen.

De fokvereniging heeft aangedurfd wat wordt vermeden door bangelijke fondsen en instellingen die met proefdieren werken. Die laten hun medewerkers eenzaam bungelen als ze worden aangevallen. De nertshouders spelen open kaart. Er zijn zelfs voorlichtingsfolders voor scholen. De muren van nertsenhoudery zijn afgebroken en vervangen door open draadversperringen, zodat iedere voorbijganger kan zien wat er gebeurt.

Een verbod gaat nu waarschijnlijk helemaal niet lukken. Op verzoek van de fokvereniging werken koks al aan recepten, zodat de nertsen ook kunnen worden gegeten. Dan voldoen ze wel aan de wet. De bontbestrijders hebben inmiddels ontdekt dat het veel geld kost om de nertsenboeren uit te kopen, tussen een half en een miljard. Dat is wel veel voor de klassenstrijd.

Maarten Huygen